

Economisch dashboard installatiebranche - eerste kwartaal 2019

Economisch	Bouw	Installatiebranche
Hypotheekrente, > 10 jaar rentevast Stand: 2,81% Ontwikkeling ▲	Vergunningen woningbouw Stand: 61.239 Ontwikkeling: ▼	Resultaatverwachting 95% verwacht winst Ontwikkeling: ▲
Aantal verhuisde personen Stand: 465.529 Ontwikkeling ▼	Vergunningverlening utiliteitsbouw Stand: € 4.356 mln Ontwikkeling: ▲	Prijsniveau t.o.v. vorig kwartaal 74% hanteert hogere prijzen Ontwikkeling: ▲
Grondstofprijs van koper Stand: € 5.402 Ontwikkeling ▲	Aantal faillissementen Stand: 121 Ontwikkeling: ▲	Scoringspercentage offertes Stand: 55% Ontwikkeling: ▲
Consumentenvertrouwen Stand: 1 Ontwikkeling ▼	Loonindex Stand: 186,0 Ontwikkeling ▲	Orderportefeuille Stand: 8,4 maanden Ontwikkeling ▲
Producentenvertrouwen Stand: 5,8 Ontwikkeling ▼	Materiaalindex Stand: 167,8 Ontwikkeling ▼	

Toelichting ►

Toelichting Economisch dashboard installatiebranche Q1 2019

Onzekerheden zwakken economische groei af

Met een groei van 2,5 procent is de Nederlandse economie in 2018 weer verder gegroeid. Wel is de economische groei in de tweede helft van 2018 afgezwakt. Zo was er in het vierde kwartaal nog maar sprake van een groei van 2 procent ten opzichte van een jaar eerder. Dat neemt niet weg dat de Nederlandse economie nog altijd harder groeit dan in de landen om ons heen. In Duitsland stagneerde de economische groei bijvoorbeeld in het vierde kwartaal van 2018. Vanuit het buitenland blijven de onzekerheden groot. Zo komt een 'No Deal' Brexit steeds dichterbij en is het tamelijk onrustig in de verschillende landen in de EU, bijvoorbeeld door de 'gele hesjes' protesten. In Nederland zelf daalt de werkloosheid verder door, waardoor steeds meer bedrijven tegen een plafond aanlopen wat betreft groei mogelijkheden, als gevolg van het personeelstekort.

Vertrouwen in de economie slaat om

Onder consumenten heerst steeds vaker het gevoel dat ze niet profiteren van de economische groei. Hoewel de inkomstenbelasting in 2019 iets omlaag gegaan is, stijgen de prijzen van boodschappen door de verhoging van het lage btw-tarief. Daarnaast zullen, ondanks eerdere berichten van de regering, de energieprijzen in 2019 toch wel (fors) stijgen. De daling van het consumentenvertrouwen zet aan het begin van 2019 dan ook verder door. In februari 2019 zijn voor het eerst sinds begin 2015 zelfs weer meer consumenten negatief dan positief gestemd over het algehele economische klimaat en de eigen financiële situatie. Producenten zijn daarentegen nog altijd wel positief gestemd. Vooral over de werkvoorraad is men erg positief gestemd. De goed gevulde orderportefeuilles lijken echter ook het gevolg te zijn van de krappe arbeidsmarkt. Daardoor kunnen veel ondernemers de grote vraag niet aan en belanden nieuwe opdrachten op de plank.

Woningmarkt onveranderd oververhit

Het dalend aantal woningverkopen (grofweg 218.500 in 2018, bijna 10 procent minder dan in 2017) doet vermoeden

dat de woningmarkt langzaam maar zeker iets tot rust aan het komen is. Niets is echter minder waar. De daling komt namelijk niet doordat er minder vraag naar woningen is, maar door het aanhoudend krappe woningaanbod. Aan het begin van 2019 staat er grofweg 60.000 woningen te koop, een kwart minder dan een jaar geleden. Doordat de economie in Europa minder groeit dan verwacht, is het nog maar de vraag of de Europese Centrale Bank ECB het aandurft om de rente weer te verhogen. Tot die tijd zal de hypotheekrente waarschijnlijk op een zeer laag niveau blijven. Het gevolg van de oververhitting van de woningmarkt is dat de woningprijzen in rap tempo stijgen. Zo passeerde de gemiddelde verkoopprijs van een bestaande koopwoning de grens van € 300.000 aan het begin van 2019. Minder woningverkopen betekent dat installateurs die actief zijn in de woningbouw de komende tijd minder onderhouds- en renovatiewerkzaamheden kunnen verwachten.

Plafond woningbouw bereikt

Door het tekort aan arbeidskrachten kan de bouw de grote vraag naar nieuwbouwwoningen nauwelijks aan. Met bijna 66.000 opgeleverde nieuwbouwwoningen (+5 procent ten opzichte van 2017) is dan ook voorlopig het plafond bereikt. Ook in de komende jaren zal de woningbouw maar beperkt kunnen groeien. Zo schommelde de vergunningverlening in heel 2018 rond een stand van grofweg 70.000 verleende vergunningen voor nieuwbouwwoningen op jaarbasis. Ambtelijke bureaucratie en stroperige procedures bij gemeentes zorgen tevens voor veel vertraging in de ontwikkelingsfase. Daardoor belanden nieuwe woningbouwprojecten op plank en lopen de orderportefeuilles vol. Doordat de aansluitplicht op aardgas inmiddels vervallen is, neemt de interesse in nieuwe verwarmingsinstallaties wel toe. Voor installateurs is het zaak dat zij hun personeel tijdig omscholen zodat ze overweg kunnen met deze nieuwe technieken.

Utiliteitsbouw groeit gestaag door

De snelle groei van e-commercebedrijven zorgt ervoor dat er veel vraag naar zeer grote nieuwe distributiecentra

(meer dan 30.000 m² BVO) is. Ook is er momenteel veel vraag naar kleine bedrijfshallen met een oppervlakte tot 1.000 m² BVO. Als gevolg daarvan groeit de vergunningverlening in het vierde kwartaal 2018 verder door, naar iets minder dan € 4,4 miljard op jaarbasis. De productie van utiliteitsgebouwen groeit in het vierde kwartaal 2018 ook verder door en komt uit op een totaal van € 3,9 miljard op jaarbasis. Dat is een groei van ruim 12 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder.

Marges blijven onder druk staan

Het dalend aantal woningverkopen wordt ten dele gecompenseerd door de lichte groei van de woningnieuwbouw. Daarentegen groeit de utiliteitsbouwproductie wel flink. Installateurs hebben het dus druk en zien de werkvoorraad verder toenemen. In het vierde kwartaal van 2018 hebben installateurs gemiddeld 8,4 maanden werk op de planken liggen, een halve maand meer dan in het vorige kwartaal. Daarnaast geven bijna alle installateurs aan winst te maken en verwacht bijna drie kwart van alle installateurs dat de prijzen zullen blijven stijgen. Desondanks wordt de inkoop van materiaal snel duurder, stijgen de lonen als gevolg van het verder opgelopen personeelstekort en neemt ook het aantal inleners verder toe. De marges zullen voorlopig dus nog onder (grote) druk blijven staan.